

IGRE U MOM SRCU

Jupa na generalnoj i milicija
 foto: Željko Tutnjević

USUSRET 'NEKA UĐU'

Piše: Vedran Benić

Pučke svečanosti u Dubrovniku u nedjelju, dan uoči otvaranja ovogodišnjega festivala. Najprije koncert „Četiri tenora“ na Lokrumu, a potom u ponoć razigrana generalna proba otvaranja 68. Dubrovačkih ljetnih igara.

Nitko se više ni ne sjeća kada je dubrovački puk „posvojio“ generalnu. To je kao da nekoga pitate od kada se skače na ovaj tóčak na zidu Franjevačkoga samostana. Kada sam razgovarao s Perom Krgićem za HTV seriju „Storije o neponovljivima“ koja će imati pretpremijeru na ovogodišnjim Igrama, uz smijeh se sjetio da u počecima pecepublike na generalnoj nisu baš bile dobro primljene: „Netko je zvao miliciju, a Ivo Labaš i njegova družina pjevali su 'Druže Tito ljubičice bijela', pa su milicajci ostali zbunjeni!“

U arhivu HTV-a može se naći dragocjena snimka ugođaja na generalnoj iz 1972. godine. Crno-bijeli filmski zapis prati glas spikera: „Uobičajeno je da se probe svih velikih i malih priredaba u svijetu održavaju bez publike. Za publiku su predstave, svuda osim u Dubrovniku. Dubrovčani imaju pravo da besplatno prisustvuju probama otvorenja Ljetnih igara. Na taj način, i same probe postaju svojevrsan spektakl, u kojima publika jednako kontaktira. Nitko Dubrovčanima to pravo nije dekretom dao, oni su ga sami uzeli.“

Redatelji i sudionici svečanosti otvaranja na različite su načine prihvaćali sudioništvo Dubrovčana na generalnima, koje je, kao i pri svim improvizacijama, duhovitošću variralo iz godine u godinu. No, jedno je sigurno, generalna je s vremenom postala neotuđivo „vlasništvo“ du-

brovačkoga puka, što možda najbolje ilustriraju fotografije uz ovaj tekst. Na prvoj crno-bijeloj fotki redatelj Joško Juvančić u mladim danima upozorava milicajce na neodrživost vike s tribina. Na drugoj, prije nekoliko godina, Jupa potezom iskusnoga teatarskoga znalca pozdravlja publiku na tribinama kao ravnopravne sudionike generalne.

U knjizi „Ambijentalnost na dubrovačku“ Ivica Kunčević, koji je kao i Jupa režirao bezbroj otvaranja, napisao je: „Reagirali bi nekad duhovitije, nekad manje duhovito, a ponekad i grubo. Captum fuit, kneževu odluku o dopuštanju igranja na prostorima Grada, te Gundulićevu i Gotovčevu Himnu slobodi odslušali bi, međutim, uvijek u potpunoj tišini – na nogama. Sutradan se u gradu uglavnom već znalo je li otvaranje propalo ili prošlo.“

Kunčević bilježi da je strahovao kako će se maestro Vjekoslav Šutej snaći na generalnoj: „Bojao sam se da se Đidi, nenaviknut na takve ambijentalne uvjete muziciranja, ne naljuti na onu razularenu masu u gledalištu. No ne samo da se nije naljutio, nego ih je, tako pridobio, da je pri kraju čitava tribina, na znak njegove desne ruke, pljeskala komplicirane sinkope Carmine Burane. Kad bi pogriješili, pokazivao bi im smokve suhe. Nisu se ljutili; rodila se ljubav.“

Na generalnoj, kod publike, prolaze samo – neponovljivi! Desetljećima je ljubimac bio Zorko Rajčić, koga bi gledalište, u trenutku kada bi na Orlandu uzeo daha, redovito preduhitriilo izgovarajući: „Dubrovniče, časti našega jazika...“. I iznad svih – Predo, Predrag Vušović. Na generalnoj 2013. godine, publika je razvila transparent s tekstom: „Prošle su godine dvije, ništa više nije kao prije, Predo!“

Jupa pozdravlja publiku

